

شکم

شکم به بخشی از **بدن** بین **سینه** و **لگن** گفته می‌شود.

فهرست مندرجات

- ۱ - محل بحث از شکم در فقه
- ۲ - احکام شکم در بلب طهارت
- ۳ - احکام شکم در بلب صلات
- ۴ - احکام شکم در بلب حج
- ۵ - احکام شکم در بلب اطعمه و اشربه
- ۶ - احکام شکم در بلب دیات
- ۷ - پانویس
- ۸ - منبع

محل بحث از شکم در فقه

عنوان یاد شده به مناسبت در بابهای **طهارت**، **صلات**، **حج**، **اطعمه و اشربه** و **دیات** به کار رفته است.

احکام شکم در بلب طهارت

کشیدن **دست راست** بر شکم و خواندن **دعای** «الحمد لله الذی املت عنی الأذی و هتأنی طعامی و شرابی و عافانی من البلی» پس از برخاستن از **تخلی مستحب** است.

[۱] **المقنعة**، ص ۴۰.

[۲] **العروة الوثقی**، ج ۱، ص ۳۴۳.

گذاشتن **آهن** و به تصریح برخی، هر چیز سنگین روی شکم **محتضر** و **میت مکروه** است.

[۳] **جواهر الکلام** ج ۴، ص ۲۷-۲۸.

[۴] **العروة الوثقی**، ج ۲، ص ۲۱.

به آرامی دست کشیدن بر شکم **میت** پیش از **غسل** اول و دوم برای جلوگیری از خروج چیزی از آن پس از **غسل**، **مستحب** است، مگر نسبت به **میت** **حامله** که این کار **کراهت** دارد.

[۵] **جواهر الکلام** ج ۴، ص ۱۵۳.

[۶] **العروة الوثقی**، ج ۲، ص ۵۹-۶۱.

احکام شکم در بلب صلات

چسباندن شکم و سینه به زمین در **سجده شکر مستحب** است.

[۷] **العروة الوثقی**، ج ۲، ص ۵۸۵.

احکام شکم در بلب حج

در بغل گرفتن **کعبه** در قسمت **مستحار** به گستردن دستها بر دیوار **کعبه** و چسباندن **کونه** و شکم به آن در هفتمین (آخرین) دور **طواف** و خواندن دعای **مأثور** و اعتراف به گناهان و **استغفار** از آنها **مستحب** است.
[\[۸\] الدروس الشرعية ج ۱، ص ۴۰۲.](#)

احکام شکم در بلب اطعمه و اشریه

پرخوری و پر کردن شکم از **غذا مکروه** است.

[\[۹\] جواهر الکلام ج ۳۶، ص ۴۶۱.](#)

[\[۱۰\] توضیح المسائل مراجع ج ۲، ص ۶۰۷.](#)

حیوان **حلال گوشت** ی که **شراب** نوشیده، چنانچه قیل از **استحاله** شدن **شراب** در بدنش **ذبح** شود، گوشتش **حلال** است؛ لیکن به قول **مشهور** خوردن محتویات شکم آن، از قبیل دل، جگر و شکمبه **جایز** نیست.

[\[۱۱\] جواهر الکلام ج ۳۶، ص ۲۸۹-۲۹۱.](#)

احکام شکم در بلب دیات

کسی که شکم دیگری را **لیگد** کرده، به گونه‌ای که **بول** یا **غانط** از او خارج شده، به قول اکثر **فقیها قصاص** می‌شود و یا يك سوم **دیه** کامل بر عهده‌اش ثابت می‌گردد.

[\[۱۲\] جواهر الکلام ج ۴۳، ص ۲۸۸-۲۸۹.](#)

گروهی در فرض یاد شده **قصاص** و **دیه** را منتهی دانسته و **ارش** را ثابت دانسته‌اند که با نظر **حاکم** تعیین می‌شود

[\[۱۳\] مختلف الشیعة ج ۹، ص ۳۹۲.](#)

[\[۱۴\] المقتصر، ص ۴۵۸.](#)

[\[۱۵\] الروضة البهیة ج ۱۰، ص ۲۵۳.](#)

پانویس

۱. [↑ المقنعة، ص ۴۰.](#)
۲. [↑ العروة الوثقی ج ۱، ص ۳۴۳.](#)
۳. [↑ جواهر الکلام ج ۴، ص ۲۷-۲۸.](#)
۴. [↑ العروة الوثقی ج ۲، ص ۲۱.](#)
۵. [↑ جواهر الکلام ج ۴، ص ۱۵۳.](#)
۶. [↑ العروة الوثقی ج ۲، ص ۵۹-۶۱.](#)
۷. [↑ العروة الوثقی ج ۲، ص ۵۸۵.](#)
۸. [↑ الدروس الشرعية ج ۱، ص ۴۰۲.](#)
۹. [↑ جواهر الکلام ج ۳۶، ص ۴۶۱.](#)
۱۰. [↑ توضیح المسائل مراجع ج ۲، ص ۶۰۷.](#)
۱۱. [↑ جواهر الکلام ج ۳۶، ص ۲۹۱-۲۹۱.](#)
۱۲. [↑ جواهر الکلام ج ۴۳، ص ۲۸۸-۲۸۹.](#)
۱۳. [↑ مختلف الشیعة ج ۹، ص ۳۹۲.](#)
۱۴. [↑ المقتصر، ص ۴۵۸.](#)
۱۵. [↑ الروضة البهیة ج ۱۰، ص ۲۵۳.](#)

منبع

فر هنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت علیهم السلام، ج ۴، ص: ۷۰۹.

رده‌های این صفحه: حج | طهارت | فقه | قصاص و دیلت | نماز